irannewspaper.ir

• دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲ • سال بیست‌ونهم • شماره ۸۳۱۵
• اذان ظهر ۱۱/۴۸ • اذان مغرب ۱۷/۳۰ • نیمه شب شرعی ۲۳/۰۶ • اذان صبح فردا ۵/۰۰ • طلوع آفتاب فردا ۶/۲۵

ایران

• **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
• **مدیر مسئول:** محمدحسن روزی‌طلب
• **سردبیر:** حسام الدین برومند
• **معاون فنی:** محمدملاعلی‌اکبری
• **دبیران:** مصطفی عیوضی(سیاسی)
• مهدی مهرپور(اقتصادی)
• مصطفی وثوق‌کیا(فرهنگی)

• زرین رستمی وند(اجتماعی) • بنفشه غلامی(جهان)
• لیدا فخری(اندیشه) • محمدرضا عزیزی(گزارش)
• زهرا کشوری(زیست‌بوم) • فرناز قلعه‌دار(حوادث)
• مهدی کلهرنژاد(اجرایی)
• حجت حکیمی(صفحه‌آرایی)
• محسن جانی‌پور (ویراستاری)
• ابوالفضل نسایی(عکس)

• **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
• **پیامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی • **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
• **صندوق پستی:** ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰۰
• **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
• **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه ایزو۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
• **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷(۰۲۱)
• **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

شکست‌ها همیشه عظمت خواسته‌هایمان را به رخ ما می‌کشند.

باباگوریو، انوره دو بالزاک

سخن روز

امام جواد (ع):
با فضیلت‌ترین و ارزشمندترین عبادت‌ها آن است که خالص و بدون ریا باشد.
بحارالانوار، ج۶۸، ص۲۴۵

نگاره

همه ما با فلسطین هستیم

نیما شاه‌میری/ طراح و کارتونیست

فضای مجازی

اظهار تأسف از یک فقدان!

مجید رفیعی، فعال رسانه‌ای و مدیر روابط عمومی مناطق آزاد در تازه‌ترین پست خود نوشته: «از اینکه ضرغامی دائماً می‌گوید مسأله من سرویس بهداشتی است حیرت زده بودم تا اینکه حدود ۹۰ کیلومتر از چابهار تا گواتر رفتم و واقعاً یک چشمه سرویس بهداشتی عمومی ندیدم! منطقه‌ای که اگر درست استفاده شود شاید بساط بیکاری و فقر را از سیستان و بلوچستان جمع کند.»

درخواست آنجلینا جولی برای کمک به غزه

آنجلینا جولی، بازیگر برنده اسکار در واکنش به جنگ اخیر در خاورمیانه و بمباران مردم بی‌دفاع غزه پست تازه‌ای منتشر کرده که در بخشی از آن آمده: «آنچه در اسرائیل اتفاق افتاده، نمی‌تواند بمباران افراد غیرنظامی در غزه را توجیه کند، افرادی که جایی برای رفتن، دسترسی به غذا یا آب ندارند و حتی حق اولیه انسان برای عبور از مرز برای پناهجویی را نیز ندارند.» در بیانیه‌ای که او به همین منظور نوشته نیز می‌خوانید: «غزه بیش از دو میلیون نفر جمعیت دارد (نیمی از آنها کودک) که نزدیک به دو دهه است که در محاصره شدید زندگی می‌کنند، علاوه بر دهه‌ها سال آوارگی و بی‌تابعیتی. کامیون‌های کمکی که وارد می‌شوند تنها کسری از آن چیزی است که مورد نیاز است و بمباران‌ها هر روز نیازهای بشردوستانه جدید را ایجاد می‌کنند. محرومیت از کمک، سوخت و آب به طور دسته جمعی مردم را مجازات می‌کند. بشریت خواستار آتش بس فوری است.»

نگاهی به وضعیت این روزهای کودکان غزه

حسام‌الدین سراج، خواننده موسیقی ایرانی با انتشار فیلم کوتاهی از آنچه این روزها بر اهالی غزه می‌گذرد، نوشته: «کاش ما آدم نبودیم. گنجشک بودیم، کبوتر بودیم. اما این‌طور همدیگه رو از بین نمی‌بردیم...» این هنرمند فیلم دیگری را هم منتشر کرده که گفت‌وگوی کوتاهی با کودکی فلسطینی را به تصویر کشیده، این کودک در پاسخ سؤالی مبنی بر اینکه: «وقتی بزرگ شدی می‌خواهی چکاره شوی؟» می‌گوید: «ما اطفال فلسطینی بزرگ نمی‌شویم. ما می‌توانیم هر دقیقه به قتل برسیم!»

یادی از علاقه‌مندی سردار سلیمانی به شعر

لیلا حسین‌زاده، شاعر با اشاره به خوانش بیت مولانا «رقص و جولان بر سر میدان کنند/ رقص اندر خون خود مردان کنند» توسط سردار شهید قاسم سلیمانی نوشته: «وقتی شنیدم سردار این شعر رو خوند تعجب کردم. این شعر در دفتر سوم مثنوی معنویه، جای دم دستی نیست که بگیم چشم سردار بهش خورده کسی که این بیت‌ها رو از حفظ میخونه یعنی مطالعه دقیقی درباره صفات اولیا خدا می‌کرده یا داشته مثنوی رو میخونده! فک کن! یه سردار همیشه در میدان، مثنوی میخونده!»

سکوت غرب در برابر نسل‌کشی جنگی

علیرضا ملوندی، روزنامه نگار با اشاره به جنایات صهیونیست‌ها در غزه و سکوت کشورهای غربی نوشته: «حمایت‌های غرب از نسل‌کشی و جنایات جنگی رژیم صهیونیستی رو می‌بینید؟ اینها همون جانوران جنگ‌های جهانی و صلیبی‌اند فقط چون با تهدید جدی در خاکشون مواجه نیستند لبخند می‌زنند. پاش بیفته همون درندگان میشن و عین آب خوردن کشورهای دیگه رو بمباران هسته‌ای و با انواع جنایات ویران می‌کنند.»

اجرای یک نمایش با وقفه‌ای پنج ساله

حمیدرضا نعیمی، بازیگر و کارگردان، اطلاعاتی را درباره نمایشی که قرار است به کارگردانی وی در تئاتر شهر به روی صحنه برود با دنبال کنندگان صفحه‌اش به اشتراک گذاشته و نوشته: «سال ۱۳۹۸ گروه تئاتر «شایا» به سرپرستی و کارگردانی حمیدرضا نعیمی به سراغ نمایشنامه «فردریک» اثر اریک امانوئل اشمیت با ترجمه شهلا حائری رفت و این اثر را برای اجرا به مجموعه تئاتر شهر پیشنهاد داد.» در بخش دیگری از نوشته‌اش آمده: «طبق برنامه‌ریزی انجام شده قرار بود «فردریک» بعد از اجرای نمایش «قهوه قجری» به کارگردانی زنده‌یاد آتیلا پسیانی روی صحنه سالن اصلی تئاتر شهر برود که به دلیل شیوع ویروس کرونا این امر میسر نشد. این توقفِ اجباری پنج سال به طول انجامید تا بالاخره در آذرماه سال ۱۴۰۲ نمایش «فردریک» با تغییراتی در عوامل روی صحنه برود.»

نقل قول

احمد ندافی
کارگردان تئاتر

صلح‌طلبی‌مان را در قالب هنر تئاتر به تصویر بکشیم

درباره نمایش «تیک‌تاک» که به تازگی در جشنواره بین‌المللی تئاتر کراچی به روی صحنه رفته باید بگویم که روایت اصلی این نمایش صلح‌طلبی است و همین موضوع واکنش گروه‌های خارجی را به همراه داشت. نمایش‌های دیگری از کشورهای دیگر مثل امریکا، فرانسه، آلمان، مصر و ترکیه در جشنواره حضور داشتند و ما با اینکه در بخش غیررقابتی بودیم اما در اختتامیه از این تئاتر تقدیر شد و تندیس جشنواره را دریافت کردیم. در بین واکنش‌هایی که دیدم چند نکته برایم قابل توجه بود. اول اینکه فرانسوی‌ها در دیداری که با تیم ما داشتند گفتند که: «ایرانی‌ها همیشه صلح‌طلب بودند و این موضوع در نمایش‌شان نیز دیده می‌شود.» از سویی دیگر، یکی از ژاپنی‌ها وقتی نمایش را دید به من می‌گفت: «تا پیش از این به دلیل تبلیغات منفی که علیه کشورتان صورت می‌گرفت فکر نمی‌کردم این قدر صلح‌طلب باشید. حتی فکر می‌کردم شما بازیگر زن ندارید!» به نظرم اجرای این نمایش اثرات خوبی داشت و توانست بخشی از تبلیغات منفی صورت گرفته علیه کشورمان را خنثی کند. درپاسخ به اینکه حضور در جشنواره‌های بین‌المللی چه اثرات فرهنگی می‌تواند داشته باشد، معتقدم که بدون شک برقراری ارتباط فرهنگی با کشورهای دیگر از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. صلح‌طلبی همیشه شعار مردم ما و مقامات کشوری بوده اما وقتی در قالب هنر تئاتر به نمایش گذاشته می‌شود، حتماً اثرگذاری بسیار بیشتری خواهد داشت.

| **بخشی از گفته‌های کارگردان نمایش «تیک‌تاک» با تسنیم**

نکته

امیر مرادعلی
روزنامه نگار

از «دو قرن سکوت» زرین‌کوب تا ذبح نوزادان اسرائیلی

در عالم خبر و اطلاع‌رسانی که امروز پا را از بنگاه‌ها و آژانس‌های خبری فراتر گذاشته و بواسطه پلتفرم‌های مختلف، گستره‌ای بزرگتر از تصور را به خود اختصاص داده، صحت‌سنجی اخبار و پیشامدها به مراتب دشوارتر از پیش شده است.

همواره تقدم در انتشار اخبار به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اثرگذار بر اعتبار رسانه‌ها شناخته می‌شود. شاید همین اولین انتشار و اولین خبر و اولین محتواست که قلب و عقل مخاطب را هدف قرار می‌دهد تا اذهان و افکار عمومی را به سمت و سوی مطبوع ذینفعانش نیل دهد.

به همین خاطر دقیقاً همان اندازه که سرعت در انتقال اخبار اهمیت دارد دقت در محتوا و فرم پرداخت آن برای مخاطب هدف نیز حائز اهمیت است.

در شرایطی که تمام بسترهای اصلی انتشار اخبار و گلوگاه‌های پردازش محتوا در دنیا تنها در اختیار گروه و طبقه‌ای خاص قرار دارد، طبیعی است که شاهد رفتاری منطبق بر مانیفست و مرام آنها در رسانه باشیم.

امروز به اذعان استادان دانشگاه‌های شرقی و غربی، افکار عمومی جهان در تسخیر امپریالیسم رسانه‌هایی است که دروغ را به‌عنوان یک رکن اثرگذار در رسانه‌های حرفه‌ای پذیرفته و از آن بهره می‌برند. تا جایی که حالا نشر اطلاعات خلاف واقع و دروغ به‌صورت یک رسم و عرف نانوشته در سطح بین‌المللی بر رسانه‌های گروهی حاکم شده که به‌عنوان ابزاری برای دستیابی به اهداف سیاسی، اقتصادی و... از آن استفاده می‌کنند. البته واقعیت و صحت بسیاری از اخبار روزانه ظرف مدت کوتاهی مورد تردید قرار گرفته و تکذیب می‌شوند اما زمانی که دیگر دیر شده و کار از کار گذشته است!

چرا کار از کار گذشته؟! چون انتشار اول، تیر خود را به سمت ذهن مخاطب پرتاب کرده و مرهم هیچ تکمله و تکذیبیه و جوابیه‌ای نمی‌تواند زخم ناشی از آن را التیام بخشد!

قدرت انتشار اول و نفوذ محتوای نخست در اذهان، چیزی است که امروز با چاشنی دروغ به‌صورت یک تکنیک روی مخاطبان پیاده می‌شود اما این مهم ریشه در جای دیگری دارد.

وقتی یک نویسنده، هنرمند، خبرنگار و یا یک رسانه حرف و سخنی را مطابق با میل و هیجانات عامه در زمان مناسب بیان کند، این بیان منجربه بازیابی اطلاعات ناشی از قضاوت‌های پیشین و در نهایت «بازتولید احساسات ناشی از محتوا» در مخاطب خواهد شد که این هم‌افزایی قدرتمند به قدری بر افکار عمومی مسلط می‌شود که هیچ چیز نمی‌تواند مقابل آن قد علم کند.

برای مثال رسانه‌ها در ماجرای طوفان‌الاقصی بعد از حملات حماس به شهرک‌های فلسطین اشغالی همگی پس از انتشار خبری از سوی سی‌ان‌ان مبنی بر بریده شدن سر نوزادان اسرائیلی توسط مقاومت به بازنشر آن پرداختند.

بواسطه وثوق سی‌ان‌ان، این خبر در صدر اخبار رسانه‌ها جای گرفت و در شبکه‌های اجتماعی یک کلاغ چهل کلاغ شد.

چیزی نگذشت که خبرنگار این رسانه در توئیتر این ماجرا را به کل تکذیب و بابت انتشار آن عذرخواهی کرد.

اما بر اساس تئوری یاد شده دیگر هیچ‌کس به این تکذیبیه‌ها اهمیتی نمی‌دهد. خود رسانه تکذیب می‌کند؛ خبرنگار ابراز پشیمانی و شرمندگی می‌کند؛ دفتر نتانیاهو ابراز بی‌اطلاعی می‌کند اما مخاطبان نه می‌پذیرند و نه باور می‌کنند. چراکه خبر دلخواه را همان اول شنیده‌اند و ما در این مسأله شاهد یک دروغ بزرگ مطبوعاتی به نیابت از صهیونیست‌ها به مردم دنیا بودیم!

این جریان‌ها تنها به امروز و دیروز ختم نمی‌شود و شاید سوابق و عمرش به خیلی قبل‌تر از ظهور اینترنت و شبکه‌های اجتماعی باز می‌گردد.

قطعاً نام کتاب «دو قرن سکوت» نوشته عبدالحسین زرین‌کوب به گوشتان خورده است. کتابی که در رابطه با وقایع دو قرن سلطه اعراب مسلمان بر سرحدات ایران به همراه تحلیل نگارنده در سال ۱۳۳۰ه.ش به رشته تحریر درآمده که طرفداران زیادی دارد.

در بخش‌هایی از این کتاب می‌توان از سوی نویسنده عدم تمایز مشی اسلامی با فرهنگ مهاجمان به ایران را مشاهده کرد. همچنین به گواه متفکران در بعضی از قسمت‌های آن تعصبات ملی‌گرایانه موج می‌زد که بر منطق کتاب سایه بزرگی افکنده و از دایره انصاف خارجش کرده بود.

زرین‌کوب در سال ۱۳۳۶ طی مقدمه‌ای در چاپ جدید دو قرن سکوتش توضیح می‌دهد که این کتاب ممکن است منجربه قضاوت‌هایی شده باشد و آن را تصحیح کرده است. وی ادامه می‌دهد:

«آنچه مرا برآن داشت که در این چاپ تازه نیز، کتاب سابق را بی‌هیچ فزود و کاستی چاپ نکنم وظیفه حقیقت‌جویی بود. اما در این تجدید نظری که کردم، آیا وظیفه خویش را درست ادا نموده‌ام؟»

اما انگار مخاطبان هنوز همان دو قرن سکوت سابق را می‌پسندند.

زرین‌کوب به این مقدمه بسنده نمی‌کند و بعدتر در سال ۱۳۴۸ه.ش به جبران گذشته کتابی با عنوان «کارنامه اسلام» را نوشته و منتشر می‌کند. در این کتاب دستاوردهای تمدن اسلامی در همان دو قرن بررسی شده است و همچنان فتح اعراب را حاصل جنگ تلقی کرده اما نشر اسلام در میان مردم را به زور جنگ و شمشیر نمی‌داند.

باز هم خیل عظیمی از منتقدان نامدار و عموم مخاطبان دو قرن سکوت راضی نشدند. تا جایی که زرین‌کوب در متنی با کتاب خودش «دو قرن سکوت» به نجوا می‌پردازد و می‌نویسد: «دو قرن سکوت، از تو بیش از همه آزار کشیدم، یادت هست... یادت هست؟ در سرنوشت تو این بود که بارها در پیچ و خم راه‌هایت با سوء ظن و سوءتفاهم برخورد کنی. اگر در وجودت چیزی خلاف حقیقت هست از خدا می‌خواهم خلق را از گزند آن در امان دارد و اگر جزئی از حقیقت هست، امید است با سوءتفاهم عاری از منطق مواجه نشوی.»

در مسائل اینچنینی، حلقه مفقوده تنها وجدان ناشران اخبار و انصاف و سواد مخاطبان است.

یادداشت

جعفر علیان‌نژادی
پژوهشگر فلسفه سیاسی

شکست ایده «حبس نفرت در اسرائیل»

شاید برای بسیاری از افراد، این سؤال به‌وجود آمده باشد، که چگونه در میان بخشی از مردم کشورهای اروپایی، احساسات ضدصهیونیستی با وجود حمایت دولت‌های آنان از اسرائیل، اجازه ظهور و بروز می‌یابد. مثلاً ویدیویی از کریستیانو رونالدو جهانی می‌شود که گویا میکروفن خبرنگار اسرائیلی را گرفته و پرتاب می‌کند یا تظاهرات و راهپیمایی‌های ضد اسرائیلی بدون مخالفت علنی در این کشورها برگزار می‌شود.

تحلیل این موضوع قدری عمیق‌تر از لایه رویین به نمایش در آمده است. یادداشت پیش‌رو را برای پاسخ به همین سؤال نوشته‌ام و در ادامه خواهم گفت چرا چنین وضعی دوام نخواهد یافت، زیرا پیروزی اخیر جبهه مقاومت و ضربه تاریخی و سهمگین آن، منجر به شکست ایده «صدور نفرت به اسرائیل»، در این جوامع می‌شود.

واقعیت آن است که دولت‌های غربی در یک روال تدریجی، موضوع نفرت تاریخی از یهود در جوامع مسیحی را، با تأسیس رژیم صهیونیستی، به جغرافیایی دورتر از خود صادر کردند. بعد از این اقدام، کارکرد اقدامات غیرمشروع، ضدانسانی و تروریستی رژیم اشغالگر، در ناخودآگاه جمعی بخشی از مردم اروپا، تولید نفرت بیشتر از جریان یهود خارج از سرزمین‌های قاره سبز بود، به‌طوری که ارتکاب هر اقدامی از سوی چنین رژیم منفوری برای مردم این کشورها، دور از ذهن و عجیب و غریب نبود. در مقابل این نفرت، مظلومیت مردم فلسطین قرار داشت که با اعمال ظلم از سوی رژیم صهیونیستی، منجر به عکس‌العمل بی‌خطر مردم این کشورها می‌شد. برای رژیم‌های اروپایی، تداوم دوگانه ظالم و مظلوم در ذهنیت مردم‌شان، می‌توانست خشونت‌های ضدیهودی درون این جوامع را کنترل کرده و آن را تبدیل به احساساتی کم‌خطر کند. سیاست‌های رسانه‌ای آنها نیز این چنین دنبال می‌شد و برای مردم آن کشورها چنین تصویر می‌شد که دولت‌هایشان خواهان برقراری صلح و پایان منازعه در سرزمین‌های اشغالی هستند. می‌توان گفت مسأله عادی‌سازی روابط برخی کشورهای اسلامی با رژیم صهیونیستی نیز از الگویی مشابه همین تبعیت می‌کرد. به‌رغم ژست صلح‌طلبانه، دولت‌های اروپایی هیچ‌گاه راضی به توقف ماجراجویی‌های صهیونیست‌ها و پایان ظلم آنها نبودند، زیرا به وجود احساسات ضدصهیونیستی بی‌خطر مردم‌شان نیاز داشتند. از طرف دیگر، اسرائیل هم دیگر آن چیزی نبود که به راحتی قابل مدیریت و کنترل باشد. با وجود کاهش محسوس قدرت صهیونیست‌ها در ۲۰ سال اخیر و شکست‌های پی‌درپی آنها در توسعه‌طلبی بیشتر، ایده «نفرت صادر شده»، با هر ضرب و زوری که بود حفظ می‌شد. رمز حفظ این ایده، منفعل و مظلوم و ستمدیده بودن مردم فلسطین در مقابل فاعل، ظالم و قوی ماندن رژیم صهیونیستی بود.

اما اگر معادله عوض می‌شد، مثلاً جبهه مقاومت به جای اقدامات ایذایی و شهادت‌طلبانه که ماهیتی واکنشی داشت، وارد یک جنگ پیش‌دستانه، شجاعانه، غافلگیرانه، چند بعدی و ترکیبی می‌شد، داستان فرق می‌کرد. پیروزی جبهه مقاومت در تحمیل چنین ضربه‌ای، امکان واقعی شکست اسرائیل را در ذهنیت عمومی مردم جهان ایجاد کرد. این تصور ایجاد شد که می‌شود با یک جریان کوچک و جبهه مردمی در برابر یک ارتش چند میلیونی ایستاد. شکست ایده «نفرت صادرشده»، مهم‌ترین پیامد تغییر این معادله بود. کشورهای اروپایی از این به بعد با نگاهی هراسان به موج حمایت از مردم فلسطین در جوامع خود می‌نگرند. با شکست این ایده، امکان درگیری با عناصر این رژیم در خود کشورهای اروپایی برای مسیحیان معتقد، امری دور از دسترس نیست.

نفرت از صهیونیسم تنها منحصر به حمایت لفظی از مظلومان فلسطینی نخواهد شد، از این به بعد، امنیت عناصر صهیونیستی در چنین کشورهایی بیشتر از قبل به مخاطره خواهد افتاد. پیروزی جبهه مقاومت، امری درون‌ماندگار در سرزمین‌های اشغالی نیست، این پیروزی به بیرون مرزها نیز منتشر می‌شود، طوری که دیگر مکانی امن برای فرار صهیونیست‌ها باقی نمی‌گذارد. ابعاد این پیروزی بسیار بیشتر از آنچه رخ داده یا می‌دهد، است. باید دانست، هم رژیم صهیونیستی رفتنی است، هم تفکر صهیونیستی محوشدنی است.

> پیروزی جبهه مقاومت در تحمیل چنین ضربه‌ای، امکان واقعی شکست اسرائیل را در ذهنیت عمومی مردم جهان ایجاد کرد. این تصور ایجاد شد که می‌شود با یک جریان کوچک و جبهه مردمی در برابر یک ارتش چند میلیونی ایستاد. شکست ایده «نفرت صادرشده»، مهم‌ترین پیامد تغییر این معادله بود

عکس‌نوشت

Hala Absi طراح و بلاگر عرب با انتشار تصاویری از حضور خود و خانواده‌اش در تظاهرات مردمی برای مقابله با حملات وحشیانه اسرائیلی‌ها نوشته «ما ساکت نمی‌نشینیم. به اشتراک می‌گذاریم. اعتراض می‌کنیم و محکم برای فلسطین‌مان می‌ایستیم. خداوند همه مردم فلسطین را حفظ کند و ان‌شاءالله بزودی فلسطین با قدرت مردم غزه آزاد خواهد شد. ما در این ۳ هفته چیزهای زیادی از تو یاد گرفتیم. آموختیم که چقدر در ایمان‌مان ضعیف هستیم. درقدرت و صبرمان.. می‌خواستم بچه‌هایم شاهد یک اعتراض باشند و احساس کنند که بخشی از این امر هستند و می‌خواستم به آنها بیاموزم که برای حق مبارزه کنند حتی اگر همه دنیا ساکت باشند. خداوند فرزندان ما و بچه‌های فلسطین را حفظ کند.»

عکس: فضای مجازی